

I kaleno no falatfatay a likat

在五彩炫光照耀下

創作理念

Ano politaen ko kasa'aloman no finacadan no Taywan i, tahaanini, masasiolah, masasingodo to ko tamdamdaw. Kirami, ira ho ko misakakinihay ato misepenay to roma a finacadan a demak.

Pakakitoh a mikimad to kararamod no fa'inayan no Pangcah ato fafariyan no payrng.

Pa 'icel ci Pawlo a macakat, mafana' to no tamdawan ci kayting, saka masasi'olalah cangra a tatos. O mipasifana'ay ko tayal nangra, ato fangcal ko 'orip no kaciparod nangra.

Pasadak to katatiih ni Ceceng to Pangcah, masasalikaf, misasasepen to ali ci Pawloan. Hali'epah, halipakiyaw haca, sa'adihay sato ko tadah, hanaw mitatangic to a mipacakay to loma' no mato'asay. Ikor to i, mi'iloh to loma' a paco'ay. Waya, citaneng, ciodah ci Pawlo, saka madipot ningra ko 'orip no laloma'an a mapolong.

Saka, yo cima koya tatada "fan" hananay a tamdaw saw?

作者簡介

汪秋一 Tokong Sra

社團法人台灣阿美族語言永續發展學會常務理事
台北市部落大學族語講師 新北市政府榮譽市政顧問

曾任國民中小學教師 原住民族委員會前處長 新北市政府原住民族行政局前局長

馬玲華 Panay Tokong

社團法人台灣阿美族語言永續發展學會會員
新北市立圖書館志工（故事媽媽）

國立台灣師範大學附屬高級中學教師 東莞台商子弟學校教師

觀察當今台灣是多族群的社會，族群間已有明顯的包容性與尊重感。但是，難免仍有族群的偏見和歧視的情事發生。

以小說敘述一位阿美族青年與漢人姑娘通婚成家的故事。Pawlo 勇於奮發向上，獲得 Yating 的信賴；而 Yating 善體人意，更獲 Pawlo 的疼愛。兩人都

從事教育工作，家庭生活幸福美滿。

小說的情節裡，小舅子志成，一直對原住民很有偏見，常譏笑、歧視姊夫 Pawlo。志成又喜愛花天酒地，賭債累累，並想賣掉祖產還債，最後，竟縱火報復。所幸，Pawlo 機警勇敢，挽救了全家人的生命。

那麼，到底誰才是真正的「番」呢？

I kaleno no falatfatay a likat

1.

I laloma'no KTV, safalatfat sa a maliyoc ko likat no tingki, ira koya a'enemy a lafang maro' i kamaro'an, mi'owak to epah a romadiw.

“~Caay kalasang kako~caay kalasang kako~caay kalasang~aka kasini'adaen kako...” sa ko radiw.

Mi'afoko ci Ceceng toya takaraway, makitiway, saciriko' saan to kohepicay ato sa'emelay a riko', ci Mina hananay a kaying. Pametek saan ko mata ni Ceceng a minaneneng to mahacocoay a falohang ni Mina. Mienip to epah, malasang a mipapohpoh to para' ni Mina. Ma'emin a romadiw ko cecay a raradiwen i, pacoleden to ningra ko cecay patek a pida i falohang ni Mina, saka'eso' saan ko tawa ni Mina, ta copcopen ningra ci Ceceng, salipahak saan ci Ceceng a mi'a'afoko, caay haca kapitolas a micacopcop.

Ya itatihiay to a maro' ci Songmaw, fahal saan a malaha',

“Maedengay to kamo a tatoso? Ano masasiolah i, mafokil a mifohat to kafoti'an? Tada kasimelangan kamo itini!”

Satolii saan ci Ceceng a pametek, ta

cikeroh han ningra a macala' ci Songmaw,

“Waco kiso! Mafana' kako to kangalay no miso ci Minaan, caay pakatefing kiso, saka ma'nap kiso i takowan!”

“Cima ko ma'napay i tisowanan? Aka ka pisakakitakaan, ano pafelien kako ci Minaan, caay kangalay kako!” Caay kangodo ci Songmaw a pacoli ci Cecengan.

Na matengil ni Ceceng i, patepi' han ningra ci Songmaw, ta kakilomot sato a malalefo. Na paka'araw koya roma a kapot i, na mipapaliyasay ho cangraan, kirami, mapapolong to cangra a makakilomot a malalefo.

Caay ho katenes, ira to ko tayring a tayni a micomod, itiya a mapaterep to ko karawraw, malasalasang a ma'emin cangra, ta makerid to a mapacomod i laloma' no tayring. Malasang ho a ma'emin, misakaketeketer to tayring, caay kanga'ay aca a miliclic, saka, palit han to a ma'emin cangra.

Patingwaen ni Ceceng ko i loma'ay, na matengil no ina ko karepet ningra i tayring, talaw sa ko faloco' a misaharakat a mitahidang ci Pawlo aci Yatingan, mamikerid cingraan a tayra i tayring. Pakatengil ci Yating to karepet no safa i tayring i, “Ira, ini

to...” saan. Pateli han ningra koya nihilakaan ho a sapisifana' a codad, ta saharakat sa a malacafay to fa'inay ci Pawloan, mikerid ci inaan a tayra i tayring.

Na tangasa to cangra i tayring i, tanolasang saan ci Ceceng a maketer to tayring,

“Caay ka lasang kako! Awaay ko raraw ako! Harakaten a mitedal kako! Pakokoten ako kamo yo!” saan.

Oya tayring sato, matolii to a maketer,

“Nano ihoni tangasa anini, mirawraw ho kiso, ano tahacowa ko ka'efan no miso saw?”

Laha' saan ci Ceceng a mitoro' ci Pawloan,

“O 'efan? Cima koya mifanaay i takowan? Iraan koya so'elinay a fana!”

Na comod saho ci Pawlo i, matengil to ningra ko pitongangan ni Ceceng, sa'osenget saan ko kalaw ningra. Sowel sato ci ina,

“Cecengaw, nawiro caay ka ngodo kiso? Malasang to kiso a mirawraw, kiso aca koya 'efan! O ali to no miso ko mipapadangay a misolimet to tatihiay a demak no miso, mitongangan kiso to tamdaw a mifana! Tada o waco ko faloco' no miso!”

Hadidi han ni Pawlo ko faloco', ta sowal saan,

“Inaaw, aka to, malasang cingra, kalamkamen to a panokay cingra, ano ira ho ko maan a demakan i, anodafak han to ita.”

Sailailay saan a caciyaw ci Ceceng,

“O maan! Caay kapilayap kako to kasini'ada iso i takowan, kiso koya tada fana, koheting, ma'oning, salekoleko saan a masatamdaw!”

Tengteng han ni ina ci Ceceng, ta sowal saan,

“Aka to! Pakangdo to tao itini! Harakaten a minokay!”

2.

Salafii saan ci Pawlo a misafelifelin, caay kaala ko fafoti'en. Oya “Kohetingay, ma'oningay! Kohetingay a fana! Kohetingay a fana!” sanay a likaf, samatiya saan o tahakerengay ko tireng nigra. Na wawa ho cingra, “O kohetingay a fana! O kohetingay a fana!” han no tao a mitongangan. So'elinay to, kohetingay ko fanges ningra, tata'ang ko mata, talolong ko sapedek. Kirami, o caayay ko mamasisit kora pinangan no tireng.

Itira i picodadan i, o caay kapapina a wawa no Pangcah cingra. Kirami, likafen to, samsamen to no kapot cingra, o roma i, papifalohen to no kapot cingra to lakaw ato 'epon. Ano ira ko misakapotay a dademaken

i, sacecay saan cingra a midemak, manaay ko tao a mikapot. Saka, sakanaayan saan a tayra i picodadan, mangalay a masatiya o caay ka'araw ko tireng a tamdaw cingra. Kirami, itira i picodadan ci Pawlo i, o mitengilay, malalokay a micodad ato matayal, o kaolahan no singsi, ato mararid ko singsi a mipakaolah to nga'ayay a demak ningra.

Yo cecay a romi'ad, o pinokayan to no micodaday, pakayra ci Pawlo toya mamangay a lalan a minokay, fahal sa masafereng koya takarakaraway a kapot a mitena to kamorakatan ningra, satata'ak sa ko soni a misaceliceli cangra,

“Kohetingay a fana! Fangcal ko picodad no miso, misailailay kiso! Saka pakokot kiso, mitakaw a mineneng to no tao a piseking han iso, saka maseti' no singsi kako!”

“I hacowa kako? O singsi koya paka'araway to pisatakatakaw no miso a miseking.”

“Pa'ayawan ako, ira koya pakanenengay, kiso koya pakokotay to singsi saan. Ta ta ta! Paloen!” saan.

Caay pisahapinang koya roma a kapot, kakilomot han to a mipalo ci Pawlo. Ano cicedicedi ci Pawlo a mico'a'ang i, kirami,

malifawa, adada to ko napaloan. Toyaan, fahal sa a masedak ko singsi, saka lacinowas sato a comikay a milaliw koya mipaloay,

“Cima koya malalefoay? Kamo to kira haca, saromi'ami'ad saan a misamsam to tamdaw, awa ko fana' a malatamdaw no namo!”

Dama han no singsi ci Pawlo a patireng, sowal sa,

“Nga'ay ho kiso? Aya saw! Nawiro haen sato ko nipaloan?”

“Manga'ay kako a singsi, caay kamaan, aray.” Sahadidi han ni Pawlo ko adada.

“Pina'on to kiso a minokay, anodafak, tefocen to ako cangra.”

“Singsiaw, aka to tefocen cangra, anoca, a mapalo haca kako...”

Misahemay ci fai i tatihi no safawahan, ma'araw ningra ko doka ni Pawlo i pising, safaheka saan a milicay,

“Na mamamay kiso?”

“Na mapolinay kako!” Matalaw to kahinapec ni fai, caay ka somowal to so'elinay no demak.

Ci faki aci safa pakalaloma' a masadak, cicokor a mapi'iw ko rakat ni faki, sasini'adaen sa a milicay,

“Nawiro haen sato ko nipaloan?”

Anodafak, keriden ako kiso a tayra i picodadan a mikilim to singsi!”

“Aka! A mapalo haca nangra kako!” saan.

Kayaten no safa ko kaka a micomod i loma'.

Inian a loma', o nisanga'an to 'aol, sapad ato totang. Na mafaliyos icila, o mamapiloh to no fali kora loma', maselen haca no lali' ko laloma' ato papotal. Ira ko mipataynian no sifo a hitay ato masamaamaanay a kikay, tayni a misolimet to naikoran no faliyos, ato msasowal to kakeridan no niyaro' to sakalinah no niyaro'.

3.

Na malaliyas ko mama ato ina ni Pawlo a mararamod i, tayra to ko mama i Taypak a matayal, papidipot han to ko faki ato fai cingraan ato fafahiyan a safa, cecay tosa ko foladan itiya a minokay ko mama i loma'. O faki ato fai i, talacowacowa a misakoli, mipodpod to papacakayen a lakaw. O kapot i, ira ko kaka'enen a piyang, cingra ato safa, caay kapihirang to malokaka'enen, o ka'inal aca to no tao.

O pinokayan to i picodadan, anoca, o pipa'aliwacan a romi'ad, mikotod to cangra ca faki faian, mipodpod to malosapacakay

a talid, hako, sinpon ato tangkong. O roma sato, pakatama to aasipen a codad ato sinpon i, sowalen ningra ci fai, aka ho a pacakayen han ningra, maloasipen ho ningra, anoca, mikerid to safa a miasip, minanam to tilid. Tada macekil ko faloco' no faki a paka'araw, “Caay kami picodad, saka malapakoyocay, maroray ko 'orip anini! Sa'icelen to no namo a micodad, itiya a ira ko fangcalay a 'orip no namo!” saan.

Na mapakaseking cingra to cocong a picodadan i, salipahak saan ko faloco' ningra a minokay a paratoh ci faki faian, kirami, mararom ko faloco' ni faki fai, sowal sa,

“O maan a pidaan ko sapipacodad i tisowanan? O katayal no miso ko nga'ayay kiya!”

Matoras ko faloco'ningra a mineneng toya pakaalaay to seking a codad, kesem saan a tomangic. Na mafana' to ko simpo no niyaro' to demak' i, ta tayra a mikilim to kakeridan ato singsi no picodadan, masasowal to sapicodad a pida.

Sowal sa ci simpo,

“Tada pakoyoc tato ko niyaro' no mita, ci Pawlo sato ko pitadi'ecan no mita!” saan.

Mahaenay ko demak, micomod to cingra i cocong a picodadan. To cecayan a folad, kinacecay cingra a minokay i niyaro',

milakec to 'alo, malakowit to lotok, sepatay ko tatokian a matarawid ko rakat. Malalok cingra a micodad, ano iraira i picodadan ko misasamay i cingraan to "O kohetingay a fana!" sanay a pisalikaf, 'em'em han ningara i faloco' ko tolii, o sakiikor to a tadamaanay a demak ko han nigra a mihirateng.

Harakat ko pilaliw no romi'ad, malalok cingra a micodad a miseking, saka marepon to ko picodad i picodadan no sihang. Na milipida sato cingara to sa'ayaway a lifon no kalasingsi i picodadan no ka'emangay i, tahalosa saan a malipahak ko faloco'. Pasoroten ningra ko kiwkay to pida, micakay to sapaini ningra to simpo, kakeridan ato singsi no picodadan, aci faki faian, miahowiday to pipadang nangra. Nawhani, ano awaay ko pipadang nangra i, todongay o awaayay to kako o sanay! Pafelien no simpo cingra to kapahay a ciwcika, ta sowal sa,

"O ninian a ciwcika, nano mipafelian no simpo i takowanan i picodadan to no Wama, anini sato, pafelien ako kiso, nanay madipot no Wama i kakarayan kiso!"

Malipahak ci Pawlo a misacangaw, matiya o masakaretengay to ko 'afala ningra a mihirateng cingra

4.

Yo pipa'aliwacan to no kaciherangan, mikapot ci Yating to mipadangay i lotok a cefang, tayni i pipasifana'an ni Pawlo a picodadan. Ma'araw ni Pawlo ko kalalok ni Yating a mipakilac to pinpinaay a hako no misorotan a codad ato riko', mikerid haca to ka'emagay a romadiw ato misalama. Dihekoen a macekil ko faloco' ni Pawlo a pakaneneng.

Toya dadaya, na maherek ko kalawla, caay paka 'emet ko faloco' ningra, ta raod saan a milicay ci Yatingan,

"Nawiro misalama ko tao to pa'aliwacan, kiso saan i, miparomi'ad ato pa'icel a matayal to matiniay a karetengay a tatayalen?" han ningra.

Mangodongodo ci Yating a paca'of,

"Hay, nga'ayay to! Sahirateng sakako, o mitengilay, kaolahan ato malipahakay ko itinay a wawa, caay ka matiya o i tokayay a wawa, maci'iw'iwi ko faloco'."

"Kako sato o i lotokay a kapah i?" han ni Pawlo a malawla ko pilicay.

Sakahengang saan ko pising ni Yating, neneng han ningra koya ika'ayaway a kapah, koheting, tanetes ko tireng, tata'ak, malikat ko mata, makodos a makapah ko pising, o

roma saca koya tosaay a peno no paci'eng, mi'eneb ko tawa ningra to tamdaw, matiya oya acicimay, micedemay a ing-taw a nenengen ni Yating. Neneng han ni Pawlo ci Yating i, samadah, kohecal, makitiw ko tatirengan, rihaked, citaneng ko likat no mata, lipahakay ko tawa, tada a ma'eneb ningra ci Pawlo. Malipahak ko kacaciyaw nangra, mataterek cangra to fanko no kamaro'an no niyah.

Sahirateng saan ci Pawlo, caay ka tata'ang ko faloco' to sakalawidng nangra. Sahirteng saan, pakoyoc ko loma', o yancomin haca ko tireng, cima koya mangalayay a tayni mikadafo hakiya? Han to! Caay kiya kaciramod kako toni a 'orip ako saan. Na papatikamiay ho cangra, kirami, mafasaw to koya kalalicay nangra. Nikawrira, caay kapawan ni Pawlo koya maomiay, makitiway a tatirengan ni Yating.

5.

Yo pinaay to ko miheca, mapacomod ci Pawlo a micodad i tasye. Na miasip cingra to codad i tosokowan i, ano iraira ko mirawrayay to picodad i, caay karawraw ko faloco' ningra. Kirami, masolot noya caay ka i maraayay a kaying ko faloco' ningra, pacedi saan a micikeroh toya matomesay no

codad a paliding, makono ko tireng ningra a mihacecacecay a pacakat to codad i cadada.

Sahema saan ko rakat ni Pawlo a mingata cingraan, ta hawhaw han ningra a milicay,

"Yating, nawiro itni kiso?"

Tahacekok ci Yating, ta paca'of sa, "Itini kako a matayal to sapicodad."

Salipahak saan ci Pawlo a milicay haca,

"O itiniay kiso a micodad hai?" han ningra.

Sata'ota'ong sa ko tangal ni Yating, "Hai, itini kako a micodad."

Halafin to a caay kasasi'araw cangra, saka malipahak ko faloco'. Sahirateng sa ci Pawlo, caay to papiliyasen ako cingra saan. Kirami, masasifed ko faloco', ano pakaso'elinay han ko demak a mihirateng, adihay ko kasasiroma no serangawan ato 'orip no tosaay a laoma'an...

6.

Yo cecay a kaherekan no lahok, na saka'eso' sa ko kakomaen ni Yating to ni panokayay no mama a ing-taw, sowal han no mama cingra, o nipafelian no tawki konian. Patoor sa somowal koya mama, maolah i tisowanan ko wawa no tawki niyam, ano

mararamod i, o samaga'ayay kina demak?

“Naay!” Tansol saan ci Yating a manaay.

“Nawiro manaay kiso? Mipacakat to ko kosi no niyam to ko-piw, tada o kakitaan cangra, ano mikadafo kiso i cangraan, ng'ayay kami a malecad i tisowanan ko kadofah no 'orip.”

Oya safa ci Ceceng na mizekemay to to cepi' no 'ayam, salipahak saan a caciyaw,

“O so'elinay kini, manga'ay to kako a mikihatiya a mikakaen to ka'eso'ay kira!” Saingaing sa ci Yating a mitengl.

Patoor sa ci ina a somowal,

“Hay sa? Iraay to ko kaolahan no miso a fa'inayan?”

Misata'ota'ong ci Yating, samangodo saan a pasowal to ina. Na matengil no ina i, laha' sa,

“O maan? Pakido han no miso a manaay ko wawa no tadatawki, hinam han mikilim kiso to fana?”

Sowal sa ci Ceceng,

“O roma sato, hali'epah, halipakiyaw ko fana saan ko سوال no tao, mafokil a mina'ang to pida, citadah i cowacowa, halipalo haca to fafahi saan!”

Patoor sa haca ko ina,

“O roma sato i, mafokil haca kiso a

misanoPangcah, ano masamsam sato no tao, samaan sato? Sahapinangen to a mihirateng! Aka ka itiya sato a talarikor ko faloco', a minokay to i winaan a tomangic!”

Matekek no 'alomanay ci Yating, marawraw to ko tangal, tansol sa a milimek i kafoti'an. Caay ka pitolas a mitolon to Wama, o so'elinay ko سوال nangra saw? Pakaso'elin cingra, midipot to ci Pawlo i cingraan saan a mihirateng.

7.

Mangalay a misafangcal to kamaro'an no faki fai, mamipanokay ho ci Yatingan a papiliso' ho to faki fai, saka, misafaloco' ci Pawlo, pasadaken ningra koya misopedan to a pida, sapisolimet to loma'. Mafana' to ko simpo ato kakitaan no niyaro' to fangcalay a demak ni Pawlo, salipahak sa a somowal ko kakitaan,

“O mamipacok to to fafoy ko niyaro', cifaxahi to ci Pawlo, Ha! Ha! Halafinay to a caay ka pipataloma' ko niyaro'!” saan.

Matafesiw to ko cecay a mihecaan, ciwawa to cangra to fa'inayan, rihaday, lipahak ko 'orip nangra. Kirami, o mama ato ina no fafahi, caay pilingwa i cangraan, oya ali ci Ceceng saca, misasalikaf to ci Pawloan, “Fana!” han ningra a mitongangan.

Kirami, halimama, haliina ci Pawlo, ato mingodo, maolah to ali ningra.

Toya kaikor no kararamod ni Pawlo aci Yating i, salipahak sa ci Ceceng a cifaxahi to cingra to wawa no cipidaay. O mipatiamay ko tayal no pikadafoan, adihay ko pida, saka, mali'epah to ci Ceceng to widang, mipapakiyaw to a citadah, mali'epah to a mirawraw, ato halifaxahiyan aca ko demak ningra, sanaw, satolii sato ko fafxahi ningra a minokay to i loma' no wina, macacoli to sapilikongaw ci Cecengan.

8.

Pipafilongan sato, sasi'enaw saan ko romi'ad, mamirmir ko tireng no tamdaw, mikiting to wawa ci Pawlo aci Yating a minokay i loma' na faki fai. Minanam ci Yating a misahakhak, misatoron, mitangtang to dongec ato tatokem, na'on saan a minanam a caciyaw to سوال no Pangcah.

Mahinapec ko faloco ni Yating to karawraw no safa ato ali, misalasalasang to a mafirang. Sanaw, toya sakatosa a romi'd no pipafilongan, minokay ho i loma' no wina, ato hapihinom han to safa.

Na tangasa i loma' no wina, tokeled saan a cecay ko safa ci Ceceng a mi'a'owak

to matekesay a epah no padaka. Pasa ci Pawloan sa a miceli,

“Ati ho! Patihien kako a mali'epah!” saan.

Paca'of han ni Pawlo,

“Midipot ho kako to wawa, caay ka komaen kako.”

Satolii'sa ci Ceceng,

“Misawacoay kiso i takowanan? Kamo o fana ko hali'epahay yo!”

Ano toliilii ko faloco' ni Pawlo i, kirami, misangodongdo ho a paca'of,

“Han to, ahowiday...”

Ki'ayaw sato ci Yating a caciyaw,

“Cecengaw, adada ko tangal no mako, saka sapinokayan sato kao.”

Fahal saan ci Ceceng a mifelih to sapad, laha' saan a mafirang,

“Na'aw! 'Efan! Tada o fana! Ano talacowacowaen ko fana i, o fana to! Papisingen ako kiso i, manaay a cipising kiso! Kaenen no miso anini konini a epah!”

Oya mi'afofaan to no ina a sona i, macekok a tomangic, ta laha' sa ko ina a maketer,

“Cecengaw, mananginang kiso haw, caay to kamatiya o tamdaw!”

Sowal sa koya mama,

“Han to, aka to paci'cien ko ali, ati!”

Kako ko patihaiy.” saan.

Kerid han ni Pawlo ci Yating ato wawa a miliyas, tada adada ko faloco’, misafirofiro ko adada no tangal, laniwngiw sato ci Pawlo,

“O Pangcah ko tireng no mak, o moraraway kako saw? O Pangcah hananay, samatiya sato o nisaharatengan nangra saw.”

Ci Yating sato, caay ka caciyaw, takek han ningra a mi’afoko ci Pawlo a mihinom.

9.

Tanocikay saan ci Ceceng a minokay, masafolay ko pising ningra a nenengen no ina, mamanay kiso han no ina, satangalangala saan ko caciyaw. Ikor sato, ira ko mikongkongay, micikerohay to safawahan no loma’, saceli’celi’ saan i papotal,

“Waco! Tada o waco kiso a Ceceng, minokay kiso a micoco i, matiya o awaay to ko demak sa kiso? Oya tada no miso, ano caho kapatikoen no miso i, kilimen to ako ko mama ato ina no miso a patiko!”

Sawal sa ci Ceceng,

“Aka pifohat, nawhan, a mapatayaw nangra kako!” saan a matalaw.

“Pinaay kora tada no miso saw?”

Licay sa ko ina.

“Cecay a patek no ’ofad...”

“Cecay a patek no ’ofad! Tada maapa kiso haw? I’ayaw ho, oya tada no miso, na mapatikoay to no niyam, caay ho kasomasomad kiso? Citadah a citadah, matiya saan o talolongay ko refong, ano o kingkokingko ko loma’ no mita i, awaay to ko ’epoc ano mipatahtah ko demak iso!”

Satolii’ sa ko ina, o mamangata to a maseka’, cahecah sa a somowal haca,

“Matiya o tahakawasay to ko ’orip ako! Oya tawki no kosi no mama no miso i, mitakaw to pida a milaliw, tahaadada to ko mama no miso, mawakang ho i paisingan. O kaka ato ali no miso ko midipotay, pasadakay to sapaising a pida, kiso i? ’Edengan o pakiyaw ato sali’epah ko miso a ma’ecak, na midipotay to kiso to mama?”

Macekel ko tangal ni Ceceng a paca’of,

“O mamalowid cangra, ta ira ko sapatiko sa kako, hinam han i, o misamangahay cangra a mipalafa i takowanen. Inaaw, pafelien kako to tingki no loma’, pacakayen kona loma’, sapatiko to tada ako. Anoca i, maketon ko kamay ato wa’ay ako, mapataya kako! O...O...” sa a mitangic to ina.

Satolii sa ko ina a malaha’,

“Pacakay to loma’? Tatiih! Pakafoti’en

no miso kami i lalan?”

Tanotangic sa ci Ceceng,

“Manga’ay kamo a tayra ci kakaan a maro’! Somowal to kiso, ci Pawlo ko fangcalay, haliinay sanay?”

Sawal sa ko ina,

“Tatiih! Iraay ho ci mama, aka piharateng toni a loma’, aya saw! Nawiro ci wawa kako to o awaay ko ’epo’epoc no wawa!”

Oya i papotalay to a lomataw i, rawraw sa a madahang, cefocefos han nangra to pingki ko loma’, tanamen to kamo! saan a micacokacokar to safawahan no loma’, ta pekaw sa a milaliw.

10.

Ci Pawlo sato i, mipasifana’ ho i picodadan, masasowal ho to simpo a misolimmet toya soko no kiwkay, malopipasifana’an a cefang, mipasifana’ to ka’emangay no niyaro’ a minanam to dadayadaya. Ci Pawlo aci Yating malalok a misoped to codad, maloasipen no kapolongan. Ano adihadihay ko tatayalen a maroray i, kirami, mahemek, malipahak ko faloco’ nangra, ci’epoc to ko kinarorayan.

O mama no fafahi, halafinay to i pipaisingan, ci Pawlo aci Yating ko

marorayay a misimaw. Caay ho kafangcal a dademak, caay ho kahapinang ko caciyaw, na panokayen a misimaw i, tolo ko romi’ad i, patayraen to i pipaisingan, ci Pawlo aci Yating ko mipatihaiy. O sakacaloway a midipot to mama, saka ci Pawlo aci Yating polong saho a maro’ ca mamaan. Ora sa ci Ceceng i, masadak a milalimek, ano ira a masadak i, o lafi to ko pinokay a miaayi to pida.

Yo cecay a dadaya, na mimecmece to tireng no mama ci Pawlo i, sedak sa ci Ceceng a minokay, tanotangic saan a milongoc to mama,

“Mamaaw..., ano taiacowacowa kako i, malaop no tao kako a militadah. Mitangic kako a pacakayen kina loma’, malosapatiko ako to tada, anoca patayen nangra kako! O...O...” saan a mitangic to mama.

Matengil ho no mama, mirmir sa a caciyaw,

“Sapitai’ no miso! Mapatay to kako itiya! Kirami, ano mapatapatay to kako i, caay ka patereken kiso tona loma’, kalo ni Pawlo to a ma’emin!”

Safaheka saan ci Ceceng a paca’of,

“Mamaaw, na macong-fong kiso i, ma’apa to ko tangal no miso? O tao ci Pawlo yo! O fana cingra!”

在五彩炫光照耀下

一

在五彩炫光旋轉的燈光照耀下，KTV 內六個人坐在沙發上，一邊喝酒、一邊唱歌。

「…我沒醉～我沒醉～沒醉～請你不要同情我…」（閩南語歌詞）

張志成摟著身材高挑、穿著清涼衣服的米娜小姐，並睜著色眯眯的眼睛，直盯著米娜豐滿的胸部。一邊喝酒，又藉著醉意撫摸米娜的腰臀。一曲唱完，就塞了一千塊在米娜胸口，米娜嬌嗔地笑著，親了志成一下，志成開心、火熱地回抱，親了又親。

突然座位旁的陳松茂大叫：

「你們兩個人夠了沒？要親熱不會去開房間啊？在這裡礙眼！」

志成氣得直瞪並推他一把，大叫：

「幹！我知道你在肖想米娜，你吃不到，就嫉妒我！」

「誰嫉妒你？你少在那裡往臉上貼金，米娜送給我，我還不要咧！」松茂也不客氣回嗆志成。

志成聽了，出手便是一巴掌，兩人接著打了起來。其他人見狀，先過來勸架，但最後卻演變成全武行。

不一會兒，警察衝了進來，壓制了

場面，各個都醉醺醺的被帶進警局。一夥人酒沒醒，還在對警察叫囂幹譙，筆錄也沒辦法問，索性把他們都銬起來。

志成打電話回家，媽媽聽到他被抓進警局，嚇得趕緊拜託保祿和雅婷帶她去警察局。雅婷一聽弟弟被抓，「嘖！又來了……」放下正在準備的學校教材，趕緊和先生保祿帶著媽媽去警察局。

當他們到了警察局，志成還帶著濃濃酒氣在罵警察：

「我沒醉！我沒錯！你們趕快給我放開！我要告你們！」

警察很生氣地說：

「你從剛才一直鬧到現在，你到底要番到什麼時候？」

志成生氣地指著保祿說：

「番？誰說我是番仔？那個人才是番仔！」

保祿剛進來，一聽到他這麼說，皺了一下眉頭。媽媽接著說：

「志成，你怎麼那麼沒禮貌？你常常喝酒鬧事，才是番欸！姊夫每次都要幫你收爛攤子，你還罵人家番仔！真沒良心！」

保祿耐著性子說：

「媽媽，沒關係，他喝醉了，趕快

Kalongkong! sa ko soni no namal, fahal sa a mapiloh to koya loma'...

Mata'enang ci Yating i pipaisingan, mi'afoto toya tomangicay to a wawa, mitatoy to ciwicika a mitolon, nanay madipot no Wama ko laloma'an no niyam a ma'emin saan.

Cimama aci ina, sacilosa sa a mimetmet to kamay ni Yating, sowalsa,

“Miahowiday kami to pidipot ni Pawlo i titaan, nanay harakat a madah ko doka' ningra, mamidipot koho titaan a mapolong.” saan a cilosa ko piahowiday.

Ira ko piparatoh no tilifi,

“O سوال no pacakayay to simal ato sakafiyaw a tamdaw i, micakay to simal koya miilohay ci Ceceng, yo lafi to a miiloh, mangalay a mipatay to mama ato ina, ato laloma'an ni Pawlo...” saan ko piratoh no sinpon.

Langiwngiw sa ko'alomanay a mineneng to tilifi. Oya itatihaiy ni Yating a adadaay, سوال sa,

“Katalawan to! Hinam han i, oya miilohay koya tada o fana hananay a tamdaw...”

(marepon to a ma'emin)

Hadidi sa ci mama to adada a paca'of, “O fana na mamaanay saw? Toya kaadadaan no mako i, na cima ko midipotay i takowanan? 'Edengan o pakiyaw, mali'epah ato miaayi to pida ko miso, na midipotay to kiso i takowanan?”

Pametek sa ko pineneng ni Ceceng ci Pawloan,

“O maan! Hinam han, o misasamangahay ko halimama no miso, o sapi'anofaw kiso to dafong no niyam! Aka pisaalemed kiso! Caay ka pihayda kako!” Ta ferot sa a masadak a talacowa to.

11.

O lafi to no dadaya, matengil ni Pawlo ko taraktak sanay a soni, cengaw han ningra ko mata a mineneng, anaya! tata'ak ko 'acefel no laloma', marafraf ko lamal! Tansol sa mi'afoto to wawa, mipalal ci Yatingan a pasapapotal a comikay, na masadak i, hinam han, ira ho ko mama ato ina i laloma', saka comikay ci Pawlo a patiko a micomod, macodah ato citaneng cingra a mi'afoto to nai 'acefelay a mama ato ina a pasadak.

Ira to ko mipadengay to lamal a tamdaw ato paliding, saharakat saan a mipapadeng to lamal. Kirami, Taraktak!

帶他回家了，有什麼事，明天再說。」

志成不屑地說：

「哼！我才不需要他這樣假惺惺，明明就是番仔，又黑又髒，還裝得一副斯文樣！」

媽媽拉著志成邊走邊說：

「好了！少在這裡丟人現眼！緊走！」

經過一番折騰，總算把志成帶回家安頓好，而媽媽一臉愧疚地向保祿連說謝謝。

二

保祿一整夜翻來覆去。「又黑又髒，黑番仔！黑番仔！」的話語，像閃電打雷般地轟炸著他。從小他就是這樣被叫「黑番仔！黑番仔！」確實，他的皮膚黑黝黝的，眼睛大大的，深邃的雙眼皮。但是，那是永遠擦不掉的印記。

在學校裡，他是少數的幾個阿美族。可是，同學們常取笑，欺侮他，有時候，強迫他倒垃圾和廚餘。分組活動時，他都是獨立作業，沒有人要和他同組。因此，他很想上學，很想當一個隱形人。其實，保祿在學校裡，是很守規矩，讀書用功，做事勤奮的學生，老師很喜歡，

而且經常鼓勵他。

有一天放學時，保祿一個人走入學校後門的巷子裡，突然，從巷子旁衝出幾個身形高大的同學擋住他的去路，大聲吆喝：

「黑番仔！你成績好，就了不起喔！還去告狀，說我考試作弊，害我被老師打！」

「我哪有？是你自己作弊被老師發現的。」

「我不管，有人看見你去跟老師講的，給我打！」

小嘍囉們不分青紅皂白，就把保祿霹哩啪啦打了一頓。他雖極力反抗，但還是被打得頭昏眼花。幸好老師及時出現，眾人一哄而散，

「是誰在打架？又是你們！成天不學好，只會打架欺負人！」

老師扶起保祿，問道：

「你還好嗎？唉！怎麼被打成這樣子？」

「老師我還好，沒什麼，謝謝。」保祿忍著痛說。

「那你小心一點，明天，我會處分他們。」

「老師，你就別處分他們了，不然，我又會再被他們打……」

阿嬤正在門口煮飯，看到保祿臉上的傷痕，嚇了一跳說：

「你怎麼了？」

「我……跌倒了！」怕阿嬤擔心，他不敢說實話。

阿公和妹妹從屋裡出來，阿公拄著拐杖，一跛一跛的，心疼地說：

「你怎麼被打成這樣？明天我帶你去學校找老師！」

「不行！他們會再打我的！」

妹妹扶著哥哥進到房間。

這間用竹片、木板、鐵皮拼成的房子。前天刮颱風，吹得房子搖搖欲墜，而且屋內屋外滿是土石流。政府除了派阿兵哥、小山貓和怪手來幫忙清理土石流外，也和頭目商量部落遷村的事。

三

自從保祿的爸爸、媽媽離婚之後，爸爸到台北工作，把他和妹妹兩個人寄在阿公、阿嬤這裡，爸爸一兩個月才回來一次。阿公、阿嬤到處打零工、撿破爛賣錢。同學們都有零嘴糖果可以吃，他跟妹妹連想都不敢想，只有羨慕的份。

放學回家後或假日時，他們也會跟著阿公、阿嬤去撿寶特瓶、紙箱、報紙、鐵罐去賣。有時候他撿到一些參考書或報紙，他就拜託阿嬤先別賣，他要留下先看，或要帶著妹妹一起看書認字。阿公看了很感動：

「我們就是沒有唸什麼書才會這麼窮、這麼苦！你們要好好地念書，才有機會改變未來的生活！」

當他考上初中時，他高興地回家告訴阿公、阿嬤，阿公、阿嬤卻愁著臉說：

「我們哪有錢讓你唸書？你還是去做工吧！」

他失望地看著錄取通知單，傷心地啜泣。部落的神父知道後，就去找校長和幾個老師湊錢讓他讀書。

神父說：

「我們這麼窮的部落，以後就靠保祿了！」

就這樣，他進了初中。他每個月回家一次，往返都要跋山涉水四個小時。他認真地讀書，縱使學校有人欺負他，罵他「黑番仔！」，他仍然忍氣吞聲，為了就是他無限的未來。

時光如梭，他努力讀書考試，順利

從師範學校畢業。當他領到國小老師第一份薪水時，他激動地掉下淚來。他把薪水一部分捐給教會，並買了禮物送給神父、校長和老師，還有阿公阿嬤，謝謝他們的幫助。因為，若沒有他們就沒有現在的他！神父高興地送他一串精緻的十字架，說：「這是在神學院的神父送給我的，現在我把他送給你，願天主保佑你！」保祿感動地掛在胸前，感覺他的責任越來越重。

四

有一年暑假，雅婷參加山地青年服務隊，來到保祿服務的學校。保祿看到雅婷很熱心地發放幾箱募捐而來的書籍和衣服，並且帶領小朋友唱歌、遊戲，覺得很溫馨、感動。當天晚上活動結束時，忍不住走去問她：

「為什麼人家放假都在玩，妳卻花時間和精力來做這吃力不討好的工作？」

雅婷靦腆地說：

「還好啊！我一直覺得這邊的小朋友單純、可愛又開朗，不像都市裡的小孩，心靈太複雜了！」

「那我這山地青年呢？」保祿頑皮

地指著自己問道。

雅婷臉都紅了，看著眼前這位山地青年，黑黝而健壯，眼睛大而有神，臉龐瘦削，尤其那兩個酒窩，笑起來特別迷人，讓她想到又酸又甜的櫻桃。保祿看著溫柔大方的雅婷，皮膚白皙，身材曼妙，眼神充滿自信與智慧，天真無邪的笑容，深深地被她吸引。兩人聊得很開心，互相留了通信地址。但保祿仔細一想，不敢奢望與她交往。心想，家裡這麼窮苦、自己又是原住民，誰敢嫁過來？算了吧！我這輩子是不可能結婚的。他們通了一陣子信後，便漸漸淡了聯絡。然而，保祿卻始終忘不了她嬌媚柔弱的情影。

五

幾年後，他被保送到大學。當他在圖書館看書時，平時讀書環境再吵雜也不會分心的他。被一個在不遠處的女孩分散了注意力，她吃力地推著堆滿了各種書籍的推車，彎著身子，把書一本一本地上架。他悄悄地走到她的身邊，輕輕地叫一聲：

「張雅婷，妳怎麼會在這裡？」

雅婷很驚喜地說：

「我在這裡工讀。」

保祿高興地問：

「妳也在這裡讀書？」

雅婷輕輕地點點頭：

「嗯，我在這裡念書。」

他們久別重逢，特別開心。保祿心想，這次不會再讓她離開。但是，心裡還是很糾結，想著現實生活中，兩個人家庭文化背景差這麼多……

六

某日下午，當雅婷正開心地吃著爸爸帶回來的櫻桃，爸爸告訴她，那是他們公司董事長送的。爸爸又說，董事長的兒子，很喜歡雅婷，如果能成為夫妻，那該多好？

「不要！」雅婷馬上拒絕。

「為什麼不要？我們公司股票上市，他們這麼有錢，你若嫁過去，我們也可以跟你一起享福了。」

弟弟志成正在啃雞腿，馬上高興地說：

「對，那我就可以跟著吃香喝辣了！」雅婷還是搖頭。

媽媽就追問：

「齁？你有男朋友了？」

雅婷點點頭，害羞地說了大概。媽媽一聽就大叫：

「蛤？你放著一個董事長的兒子不要，去找一個番仔？」

志成說：

「而且，聽說那些番仔都很會喝酒賭博，不會存錢，到處欠債賒帳，更會打老婆！」

媽媽又接著說：

「何況，你又不會說阿美話，被人家欺負怎麼辦？你要想清楚！不要到時候後悔，跑回娘家哭！」

雅婷被連珠砲炸得七葷八素，趕緊躲進房間。她不斷地問上天，他們說的會是真的嗎？不！她相信保祿會好好待她的。

七

為了讓阿公、阿嬤住得舒服些，並帶雅婷回去給阿公、阿嬤看看，保祿下定決心，把工作這段時間攢的積蓄，拿來把房子整理一番。神父和頭目知道了保祿的好事，頭目高興地說：

「我們部落要準備殺豬，保祿要娶新娘，哈哈！部落好久沒辦喜事了！」

一年後，他們生了一個兒子，過著

平淡幸福的生活。但是，岳父岳母對他相當冷淡，尤其是小舅子志成總是瞧不起地罵他「番仔！」然而，保祿對爸媽仍是很孝順、對小舅子很客氣。

在保祿和雅婷成家後不久，志成很得意地娶了有錢人家的女兒。他做生意常應酬，也常賭博欠債喝酒鬧事，甚至還搞上公關妹，他老婆氣得回娘家，還吵著要鬧離婚。

八

春節，天氣濕冷的讓人凍得發抖，保祿帶著孩子和雅婷回到阿公、阿嬤家。雅婷也學著蒸哈克哈克、搗杜倫、煮藤心和搭督根等野菜，也慢慢學著說阿美語。

雅婷對弟弟和弟媳鬧得兇，常常藉酒裝瘋的事，有點擔心，趁著初二回娘家去看看弟弟。

他們回到娘家，弟弟正獨自喝著高級洋酒，對著保祿說：

「來呀！陪我喝酒。」

保祿說：

「我要照顧小孩不能喝。」

志成生氣地說：

「你是瞧不起我嗎？你們番仔最會

喝了！」

雖然保祿心裡很生氣，但仍然客氣地說：

「不用了，謝謝……」

「志成，我今天頭很痛，我想早點回去。」雅婷趕緊插話。

志成突然翻了桌子，大罵：

「哼！番仔！就是番仔！牽到北京還是番仔！給你臉還不要臉！你今天就是要給我喝！」

媽媽抱著孫子被嚇得哭出來，媽媽出聲喝止：

「志成，你越鬧越不像話了！」

爸爸也說道：

「好了，你就別勉強他，我來陪你喝。」

保祿帶著雅婷跟孩子悻悻然離開，內心實在難過，痛苦地掙扎：

「我是原住民，難道錯了嗎？原住民就一定要像他們說的那樣嗎？」

雅婷緊緊地抱住保祿，默默不語。

九

志成從外面急匆匆地回家，媽媽看他神色緊張，問他怎麼了？他支支吾吾地答不上來。隨後有人敲門，撞門，叫囂吆喝：

「幹！張志成，你這個孬種，以為躲回家喝奶就沒事了嗎？你欠的錢再不還，我就找你爸媽要！」

志成交代：

「千萬別開門！，不然我死定了！」

「你到底欠多少？」

「一千萬……」

「一千萬！你瘋了？之前你欠的賭債，我們好不容易幫你還清，你還不知道悔改？越欠越多，像個無底洞，我們就算開銀行，也沒辦法這樣給你揮霍！」

媽媽氣得快昏倒，喘著氣又說：

「我真的是倒了八輩子的楣！你老爸公司的董事長掏空公司捲款潛逃，爸爸氣得中風，現在還躺在醫院。你的姐姐和姊夫在照顧，醫藥費也都是他們付的，你呢？你除了賭博喝酒外，你有去照顧過你爸爸嗎？」

志成低著頭哭求媽媽說：

「我本來以為我可以翻本賺回來，哪曉得他們耍老千，設局陷害我。媽媽求你把房契、地契給我，把房子賣掉，我把錢還了。不然，我會被剝手剝腳，會被他們殺了！嗚……嗚……」

媽媽更生氣地說：「賣房子？不行！你要我們睡在馬路上嗎？」

志成哭著說：「你們可以去跟姐姐他們住啊！你不是常說保祿比我好，很孝順嗎？」

媽媽說：

「不行！只要你爸爸還活著，你就別想動這個房子的腦筋，唉！我怎麼會生下你這個不肖子！」

外面那些討債的嘍囉囂張地潑漆，撂下狠話踹門離去。

十

保祿除了上課外，也商請神父在教會旁的一個空倉庫，清理出來，充當課後輔導班的教室，每天晚上義務輔導村裡的小孩讀書。保祿和雅婷還募集一些書籍，讓大家閱讀。雖然，額外付出，很忙碌，但是看到孩子很開心、快樂，他們就覺得辛苦有代價。

岳父在醫院住了一段時間，保祿和雅婷辛苦地照顧他。他行動仍然不方便，講話也不清楚，回家休養後，每三天都要到醫院做復健，也都是由保祿或雅婷陪同。為了方便照顧爸爸，雅婷和保祿暫時住在家裡。倒是志成都躲起來，如果有出現就是半夜回來要錢。

有一天晚上，保祿正在幫岳父按摩，

評審心得

Ina misuritay uni pisafalafalat no likat ko patinako to tamdaw, o tamdaw kananay masa remiremiad koni simsim ato wayway, ca'ay ka lecad koni ka 'orip.

Ira koni kafana'an no matuasay to saka 'orip, owawa ira to koni kafana'an tono aniniya a saka 'orip. Pacacamolen ko fana no mato'asay ato fana no wawa, kiya a fangcal koni ka 'orip.

Ina nisuritan maala ko ngiha no matoasay, oni papaini tu sowal, fangcal koni ka tatahic, fangcalay a codad.

作者以五彩炫燈亮變化來形容不同人物的特性，人如燈光隨時間、空間的改變而改變，此為作者描繪本文的特徵。

在我們生活領域裡，老人家有長遠的生活經驗，年輕人有現實生活的見解，兩者必須相互調適，找到最合適的共同點，始能生存於現在的社會。

本文的用詞，不失古調的涵義，書寫系統讀起來非常順暢，是可頌讀的文章。

評審簡介

張文良 Puyar Lavang

部落文史工作者

曾任 12 年國教南勢阿美族語文教材編輯委員

十二年國教課程原住民族語文教材南勢阿美語編輯委員

正好志成回來，就哭哭啼啼地哀求說：

「爸爸……，我到處被追賭債，求你先賣了這個房子，讓我還錢，不然他們會殺了我！嗚……嗚……」

爸爸聽了就氣得發抖說：

「你休想！除非我死了！就算我死了，我房子也不會留給你，我要留給保祿！」

志成驚訝地說：

「爸爸你中風後腦袋也壞了？保祿是個外人！是個番仔！」

爸爸勉強回答說：

「番仔又怎樣？我生病這段時間是誰照顧我的？你除了賭博喝酒要錢之外，你有照顧過我嗎？」

志成瞪了保祿一眼說：

「哼！原來你裝得那麼孝順，就是在肖想我們家的家產！你不要作夢！我不會讓你得逞的！」說完，便衝了出去！

十一

三更半夜，保祿聽到霹哩啪啦的聲音，睜眼一看，不得了啊！房內好大的

煙，好大的火呀！他抱起兒子，叫醒雅婷往外衝，出去之後，發現岳父岳母還沒出來，保祿趕緊衝進去，勇敢、機警地把父母從火煙裡抱出來。

消防人員及消防車都到了，緊急撲滅火勢蔓延。只是噹！框！碰！幾聲之後，屋子就倒下了……。

雅婷在醫院的病床上，抱著哭泣的兒子，手裡握著十字架，不斷祈求天主保佑家人都平安。

在旁的爸爸、媽媽握著雅婷的手說：

「謝謝保祿救了我們，也希望他的傷快點痊癒，好讓他照顧我們全家人。」

電視新聞報導：

「根據加油站員工及鄰居指出，嫌犯張志成購買汽油，在半夜時縱火要燒死他父母和林保祿一家人……」

眾人議論紛紛。雅婷隔壁床的病人感嘆地說：

「好可怕呀！這個嫌犯才是真的瘋番仔……」

(全文完)